

پیزکرتن وەک ئالاھەك بۇ شەۋەقە كىدا كارقەدaiيىن پەسنىكىرىنى

به ره قان وحید حسن، کولیژا زمان، بهشی زمانی کوردی، زانکوچا نهوروز، هریچا کوردستانی عیرا قی

پوختہ

په سنکرن یا فه کنی گرنگه ز یاقین زمانی، کو زیندہ تر گریندابی لقی پراگماتیکیه و هر ز دهستپیکا په یدابونا مرؤوفی لسر رؤین عهربی و سه دهمنی زمانی نیشاره تان، په سنی سه هله لایه و هکه دهبرینه کا تامازه پیکری بُو کاره کنی دهیته ئهنجامدان ب خورق، ئهقه ز لایه کنی فه و ز لایه کنی دیغه نیشان دکته وئی سوپایمی، ریزگرتن و راستکوپیا ز دلی مرؤوفی دردکده فت.

ئهف فه کولینه هه ولددهت په یوهندیا دنافه برآ په سنی و ریزگرتن دا بدته دیارکن، ل زین نافویشنانی: (ریزگرتن وک ئالافه ک بُو شرووفه کرنا کاره دانین په سنکرنی). ئارانجا سه رهکی ز ئهقی فه کولینی ئمهه بہتنه زاین، کا د ددهما کریا په سنکرنی، ریزگرتنی چ په یوهندی و رول دیگریت.

فه کولین ز دوو پشکان پیک دهیته، پشکا یکیکي ب نافویشنانی (په سن، چه مک و پیناسه) یه، کو تیدا ب شیوه یه کنی گشتی به حس ل تیگه هئ په سنی هاتیه کرن و پشکا دووی یا تایه ته ب په یوهندیا (ریزگرتن وک ئالافه ک بُو شرووفه کرنا کاره دانین په سنکرنی).

په یقین سمه رهکی: په سن، ریزگرتن، دهبرینکرن.

پیشہ کی

نافویشانی فہ کولپنی:

نهف که کولینه ب ناقوئیشانی (ریزگرتن) وک ئالاچک بى شۇقە كارقەدالىن پەستكىرنى، يە، تىدا هەولھاتىيە دان بە حسى ئەۋى پەيوەندىيا رىزگرتنى ھېتىكىن، يَا دەدەمى پەسنكىرنى دا دەھىتە دىتن. ئەۋى زىنخەمەت ھندىيە داڭ دووباره خۇسبۇونا پەيوەندىيان دا ئاف ھەقىشكىن ئاخقىنىدا پەيدا بىكت.

گرنکیا فہ کولینی:

گرگیا نه فنی فه کولینی د هندیایه، کو ئه گهر د زمانین بیانی دا فه کولین ل سر په سنتی و په یوندیبا وی ب ریزگرتنی فه هاتبنه شیسین، ل دویش پیزاینین دهست ب من که فنین ب زمانی کوردى کمهک کیم هاتبنه شیسین و هر چنه بیت ئه فه کولینه بیته زیده رکن چیک بُ مغار و مرگتنا خوانده قان و فه کولهاران. زیده باری هندی په سن به دردام د ناف تاکه کمسین جخاکدا پهنا بُ دهیته برن و ریکه کا گرنگه بُ لیکتیز کبوون و ریزگرتنی

پشکین فہ کولینی:

نهف فه کولینه زیلی پیشه‌کی و نهنجامان ز دوو پشکان پیکدهیت. پشکا یئیکی ب ناف (پیسن، چهمک و پیناسه) يه، کو ئه قان ته و هران ب خوچه دگیت: (با بهتین په سنی)، (ئه رکین په سنی)، (رولنی په سنی)، (کاریگه ریا فاکه رین کومه لایهقی ل سهر په سنی)، و پشکا دووی ب ناخوئیشان (ریزگرتن وک ئالاقه ک بې شروقەگەن کارقەدانین پەسکن نۇن).

پاکستان

ئاريشا سەرەكى بۇ ئەنجامدانا في قەكلىنى كىميا زىيەدران بۇويه لىسر فى باھقى ب تايىەت ب زمانى كوردى كۆ بويه ئەگەر پەنائى بەنە بەر زىيەدرىن بىانى و ب تايىەقى يېن ب زمانى ئىنگىلەرى هاتىنە ئېسىن، زېرەتىن مەزن كىنە كە ئەف قەكلىنى سەرچاوەيەك بۇ قەكلىنى داھانى بىن گىريدى پەسەن و پەيۋەندىيە وى ب

ریز مردمی

ئارماخ ئەنچامدانا قىقىچىلىقى ئەوە كۆتا رادىيەكىنى بشىين دناف پەسەين رۇۋانەدا، ئەمە فاكىھرى رىزىگەرنى دەپەسىنكرىنى دا دىيار بىكەين يى كۆرۈلەكىن گىرگى دىگىزىت د سەرەت سەرسەپلىقى (پەسىنكرى و وەركىرى) دا، تا ج راپەدە ئەمە سەرسەپلىقى (پۆزەتىق) يان (نىڭەتىق). ئەف چەندە زى ب ئاشكىرايى د پەراكىيەتكەرنى و ئەنجاماندا دىيار

پشکا پیکو: پهسن، چهمک و پیناسه :

- چه مک و پتناسه : 1

هه ر دهستيئنکا په يدابونا مروفي لسهر روئي عردي و سهدهمی زمانی ئيشاره تان، په سمني سهرهلدايه و هكه دهريينه کا ئامازه بېكىرى بۇ كاره کى دهيتىه ئەنجامدان ب خورتى، ئەقە ئەلا يەكىن شە و ئەلا يەكىن دېشە ناشانى دكتە وئى سوپايم، رېزىگەتن و راستگوپياڭ دلىم مروفي، دەردىكەشت.

بۇ يەكمەن جار پەيشا پەس (Compliment) ھاتىه بىكارىتىن دناف زمان ئىتتىلى دا و پاشان ھاتىه خواتىن بۇ ناڭ زمانىن دىيىن جىيانى ل سالا 1604. و ھەر چەرخىن ھەۋدىي و تا نوکە تىنگەھن يېسىنە ئۆتىنەتىنە كەپتەن دەكەت بەرمانى، لايەنە، ئەنەر. (Yousif ، 2003 ، 4:)

پهمن دهیته هزمارتون و که سترایشیکا هری بهره‌لاف ربو دهربینکرن رزیگرتقی، ئانکو پرسن: "پیک دهیت ره هندهک دهربین یان همسه‌نگاندئین پوزرتیف" کوب فی چندی د شیانداي پشتگیریا کسەکی یان تشهکن خودان بوھایهکی ئەرینی زلائی تاختنکمری فه یان گوهداری فه یان همطا کوملهگەھی فه پیشکیش بکهین.

وشه ؟ ئەم دكارين يىزىن كۆپەسەن تىكەلەيە كە ژئەنجامىن ھەلسەنگاندەن كا پۇزەتىقى پەيدا دىيت، ھەستىن باش و دلوغايانا بەرجاڭ بۆ كەسىن بەرانبەر ب رىكا وئى كەسىن ئاخختىكە، بۆ كەسىن كەھدا، ديا دىيت، ئانلىكە ھەسەن: هەندەك كارا: بەيىش يىزىن: كەقىداندەن دنابەرا كەمسان، دا.

دهما په سن دهیته کرن یا پیدافیه په یقین ٹاخنټکه ری دیوزه تیف و خودان بوها بن و ہینه هه ڈمارتن و که جوره گوتاره کا دلوغاني و یه ککرتني دنافه را کھسان دا د ریکا لیکگوکهورینا په یشا و دهربینان دا. د ژیاما مهیا روژانه دا رادین ب لیکگوکهورینا په سنا ژیو وی یه کن زیده تر پاراستنی لسر هنیزا په یوندیین خوه بکهين. ب واتایه کا دیز ؛ پیدافیه په سندکرن ہیته بکارهینان ژیو فه گواستنا ٹاخنټن و دهربینا بخو مهرمین و مفاداری و پیدا کرنا هاریکاری دنافه را کھسان دا نه کو بخو پیشبرگتني. (135)

(Tannen, 1996)

سہ بارہت پینسائین پہنسنی، زانايان ب چهند شیوه یہ کا پینساہ کریے، وہ کو:

1-هەر يەك ژ فەکولەر (ئۇلىشىن و كۆھىن) دېيىشنىڭ يەك ژ كارىن ئاخىتنى نە ژ بۇ دەرىنەكىرنى ژ وەفادارى و حەزىزىكىرنى دناۋىبەر ئاخىتنىكەرى و بىسەرى (گوھدارى)دا بۇ پاراستىنا وى وەفادارى و حەزىزىكىن كۆمەلەپەقى يَا دناۋىبەر وان دا دناۋىب كۆمەلگەھى دا. (Olshtin and Cohen, 1991: 145)

3- زانا (ولفسون) دهما په سنتی پیتاسه دکهت، دېزېت: (په سن دهیته بکارهیان ز بُو باشتړکنا روشت و باوهري و ګریدای تومندانه کو ٹاخنټکه روى چمندي ددهته دیاړکن کو کھسی برابهه ز وي رازی بیت و د اخباریت). (Wolf son 87 - 85: 1983) ئابکو زیهر هندی په سن کارهک رازیکرن يه لهورا تا راده یه کن ب ده بېرینا رسنهن يا په سنتی دهیته کړیدان.

هر دیسان Wolf son دریزه پیددت و دیزیت: (ب شیوه‌یه کن گشتی پهسن یا پیدفی بکارهینا شیوازانه (سیفه‌تاهه) بق دهربیری ژ هملسه‌گاندنا بوزه‌تیف یا تاخفتکمری). (۷۵-۸۷)، واته، زوان سیفه‌تین ب شیوه‌یه کن زور دهینه بکارهینا و پهستکرن دا نهقهنه: (جوان، باش و مزاهمه) کو دهینه گوتون ژ بق وی یه کمن تاخفتکر ب قان یه بیان (حمزه‌یکن و داخباریون) لاخود بق کوهدار یان نی بهارنبر دیارکمته.

۴-فکولر (هولمز) د پیناسه کرنا پهستیدا دیتیت: (پهستکرن کاره کنی ئاخفتکرن بی نهرتی بی کاریگره و کاری سره کی بی پهستا گریتانا په یوهندیین کوملا یاهیه و گزنجیت ددهته ههستین کمیت به رامبر کو ب فی چەندی باری وفاداری و شانا زپینکرن دنابهرا کمسان دا زیندەتر لئی دهیت). (Holmes، 1988، 462: 462)، هر دیسان د شیاندا یه ئەف پهسته وەک کاره کنی ئاخفتتی بی نهرتی بی کاریگره بھیتە بکارهینان، وەک مينا (پهستکرن باشیوی نه راسته و خو) کو ژیو مەرمە کنی ئاخفتکرم بیتت و ئەف چەندە دناف جەڭكان ده گەلماڭ بەرەلاقە بیوو يە.

5- فکولهار (نکواین) دیزرت: (په سنکرن سیفهته کي بھرجاھه بو ئاخفته کي په يداديٽت ب شيوهه کي سروشتي و هر دم ز ناخي ئاخفتکه رى ده دكه قېت بو لايەنې يه، انه ئەخفاپ هر، نىكىكا هېبىت ح ب، يكى دياركى نا بويچۇندا خۇي زيان داخلاڭا فىي بايزى ب، دىنى ياكارهنىانَا ھىندەك كاران، را بىت). (Nkwein, 2011: 61).

6- (Newton , Burgoon) د یناسه کرنا په سخن دا دیشون: (دبرینه که ژ کاره که مه رم ژی کو ب ریکا وئي که سانین به رانېرهی هست ب سه لامه تی دکمن دگهل خودا و هردیسان و په سن وکه گردیده کا ٹاخنېتکه ب ریکا وئي ٹاخنېتکه دبرینې ژ هملویستی شه ربی ین خوه بکمته به رانېره ٹاخنېتکه رهکن دی) . (1990: 509) (Newton , Burgoon

۷- دشمناندا په جهند پنناسه په کښ دزتی په په سخن دیار یکه پن، ووه کوکه:

أیهـن داستـه کـه سـتر اـتـرـشـیـن (ـوـشـتـهـ) و (ـتـنـگـتـنـهـ):

ب-لمسن که، هسته سه کم ۵۰ و شتی، بیکر تنه، به و دهدجینه، نهادا باقیه و هه فگر تنه دکت دنافیه، اخفنتکر و پسهری دا.

پرانيا قان با بهتىن پهستى زىده تر گرىنداي كەلۈپەلىن ماددى نە، وەكۆ :

چاكىتى تە بىركىشىه.

خانىي تە كەلهكى جوانە.

ئەز دېيىم كۇ شقا تە كەلهكاكا باشە.

دیسان سالولخىرن يان پەستىكىنا كەسى زى دەيتىھە هەزمارتىن ژ با بهتىن دىيار. وەكۆ :

كۈرى تە بىن زېرمەندە.

ھەۋىنەن تە بىن چالاڭ.

ب - با بهتىن شىيانان :

زنجىرا دووئى ژ با بهتىن پەستى شىيان ، ئانكۇ شىيانىن ئەنجامداナ كىياران . ئەف جورە دابىش دېيتىھە سەر دوو جورا ئەمۇزى ، ئىك: شىيانا كارىن كەسى ، دوو: شىيانا كارىن گشتى.

1- شىيانا كارىن كەسى :

ئەف شىيانە ئامازى دەدەتە بەھەممەندىن و تايىەتمەندىن كەسوكى . وەكۆ :

تۇ هوستا يەكىنى زېرەكى.

تۇ رەخنەگەرەكى سەرددەمى.

- تۇ هوزانان ب شىيوبەكى باش دەشىسى.

- تۇ كەلهكى راست گوئى و تىستان ب شىيوبەكى جوان شەۋەقەدەكى.

2- شىيانا كارىن گشتى :

ئەف جورە ژ وان پەستا پىشك دەيتىھە يىن كۆ گىرىنداي كىيارىن گشتى، وەكۆ :

تە كارەكى باش كەر ، ب راستى كەلهك جوانە.

تە كەلهك جوان سەرەدەرى دەكلەن كەر.

ئەگەر قان پەستا شەۋەقە بىكىن بۇ مە دىاردىتى كۆ ھندەك پەستىكىن دەكەفە د قالىي زارقەكىن دا و نىزىكى 2/3 ژ پەستىن زارقەكى پەيپەن وەكە (جوان ، رەند ، باش ، زېرەكەن. پەيپەن باش و زېرەك دەيتىھە بكارەيىنان بۇ شىيانان و جوان و رەند دەيتىھە بكارەيىنان بۇ رىز و رۆخساري.

2- ئەركىن پەستى :

پەسن وەكە كەردىيەكا رۇزانە چەندىن ئەركىن سەرەكى دىگىزىت، پسپورىن د بوارى پەستى دەكاردىكەن پرانيا وان ئەركىن پەستى بۇ شەش ئەركان ئامازە دەكەن.

ئەۋىزى :

1- دەرىپىنەكىن ژ داخبارىون يان كارى چاڭ يان سەرسىيا يان زەۋىق كەسەكى. (Manes ، 1983 ، 1990: 23) و (Herbert ، 1983: 37) و () وەكۆ :

ب - راستى شىيازى وانەكوتى يىن مامۆستا شىزىزادى كەلهكى روھن و ئاشكراپە.

- ئازاد دەيتىا تە بۇ دەستىتىشىكىنا تۇرمىتلان يى دەھى خو دايە.

- تە ئەفرو كارەكى مرۇۋاپەتى ئەنجامدا.

تۇپىن كەش بوى.

2- تە كەزكىن و پاراستن لىسەر ھەشقەرتىن، وەكۆ :

- زەن پىشت راست بە، دىن ھېيىتىا تە پارىزم.

3- دىياركىنا خوشومىستى و سوپاپىسىلى بورىن خواتىن و پىروزباھىن، وەكۆ :

- بىرۇزە نەخشە ل پلىن بلند تر.

- لىيورىپەن دخوازم بۇقى كارى.

سوپاپاس جانا من.

4- كىيمىكىندا كارى گەفيىن سەرسىياپى (بەرچاپ وەرگەتنە ھەستىن كەسانىن دى). (Brown ، Lwinson 1978:57) وەكۆ :

ھەھەھە كەھىن خو نەدى، ب راستى تە باش ئەو لەپىن كە.

5- قەكىندا دەستىپىكا ستراتىزىيا ئاخفنتەكى. (wolfson ، 1983: 90-89)

- وەي بايو من گوت قىرى ئەفەن بۇو.

۶- ب هیزکنا رهشتی بهرنياس. (Manes, 1983: 38-37)
شلوه کچهکا ب ریزه.

ئانکو پەسەن زەزمارەكى ئەركان بىڭ دەھىت و ئەو چەمنەد بۇ مە هاتە دىياركىن كۆئەركىنى سەرەتكىي پەستىنكرىقى رىزىگەرن، ئافاكىن، پاراستا حەرىشىكىنى، راستىگۈنى، باوەرى ھەبۇون و ھەفگۈرنى يە دانافېرا ئاخفتىكەرى و گوھدارى دا، ئانکو كاراكاركىن پەيووندىيەن ھەقالىيىنى يە. (Holmes, 1988: 464) كاردىكت ۋەزىيەتكەرن و يەكىزىيا ئاخفتىكەرى و گوھدارى (wolfson) و ڈدوو واتايىن سەرەتكىي بىڭ دەھىت ئەۋرىي (ھەستىن ئازىك و ئاماشەپى) و گەلەك جاران ژى بۇ مەرمىن پىشىتە فانىيەرنى و يېلى شىتەپەي ھەپەندىدا دانافېرا لايەتىن ئاخفتىنى دا دى بىتە پەيووندىيەكە قەبرى دەدرىزىنا ھورى با ئەركىن پەستى دا.

3-1 پہنسنی:

د تیورا کارین گوتئی دا، په سن Austin لدويغ بولينا Austin ی ل ژیر جوري کاريں رهوشتي Behabitive Austin و وهسا وي چمندي دکمت کو ئەف جوره کارفدهانه کە بۇ رهوشتي كەسانين دى و دەرىپىنه بۇ شىيان و ئەنجامدانىن كەسەكى. (Austin, 1962: 159).

ب شیوه‌یه کنی زیده‌تر دستیشانکری Austin دینیت کو پهسن ریکه که بُو دیارکنا هه‌فسوزی و پیروزباھی و بهیداری و هتدد، کو ب فی شیوه‌ی پهسن دکه‌فیته ل ژبر وان دانپیدانا بین کو دربرینی ژ هندهک حالاتین ئەریتی و نه‌رتی دکهت بەرابر کەسانین دیت. هه‌رچمند (Searle, 1969) د پولینکرنا خوه ده ئاماژه ب وئی بەکنی نه‌رکیه کو پهسن کریاره کا ئېنچامداني يه، لى هه‌رچه‌وایت دکه‌فیته دناف وان جورتین کریارا دربرینی بین کو هله‌لویستی ئاخفتتکری بەرابر تاشتەکن دیاگرکی قەدگوھیزیت. (47: 2006, Ruhi) ل وی دەما پهسن دکه‌فیته دنافا كومك پیروزباھیان دا لغۇرى جوداهىه کا كىم پەيدادىت دنابەرا هەردولايان د (Searle, 1969: 67) ئەو فۇنی چەندى زىدە دکهت کو راسته پیروزباھی دربرینی ژ رازیوونا ئاخفتتکری دکهت دەربارە رويدانە کا گىنداي بىسەری، بەلئى دەھمان دەمدا پەيوەندى ب پەستى ژى فەھىي، کو پهسن رادىت ب ھەلسەنگاندا رويدانَا وى كەسى.

پولینگرنا (Searle) بۆ کیارین ئاخفتنی، پەسنى ژ جورى کیارین جەختکرن و زارقەکرن دەھە ئىمېرىت ژىھەر پەسن دەرىرىنى باوهەر يَا ئاخفتكەرمى (ھزر) دكەت سەبارەت بىشىنارەكى. بۆ نۇونە: سەھى چ وئەنەيەكى جوانە.

- بهلی، همیز ته باوری هه کو ونده کون، جوانه؟

ب هنده ک یه بقش دی، هر کمه که ژ مه دکایت، از بیت یان رازی نهیت لسر وی پیشناهی یان هزی د یه سنکنی دا.

وشهیده کی گشت، یعنی دشمنان را کشید و شهادت دادند. این مسماطی که در آن شهادت دادند، شهادت می‌گفتند.

۱-۴ کاریکه را فاکتھر ہے، کو مہلا پہنچ ل سہر پہنسخی:

لکوره‌ی وان بووچوون و پیزایین ب دهست مه که‌فین، و پشتی مه که‌رایین زور نهنجامداین ل دور نهشی باهتی، بو مه دیار بوو که نه و فاکه‌رین کومه‌لاهه‌تی یین کو
کا-کک، با خود اه سه، بهسته دکه: دنا-ف، کومه‌لاکه‌هه، دا، تئقد: ا، خوار، دیا-که، نه:-

۱-می / تهمه‌ن: رئیس رژیو ایلکترونیکز می‌باشد و در این پست از سال ۱۳۹۰ می‌باشد. این سال همچنان که شرکت ایران‌پارس پست می‌باشد، این شرکت ایران‌پارس پست می‌باشد.

کیڑ قوناغا ری دھیتھے گوتن ؟ بُو قوناغا گھنخ و لوا یانٹھی قوناغا پیراتی ؟

2-رهگز: هر مساوه رهگز زی فاکته رهگز کنگه و دوباره کنا پهستنی دستینیشاند که. چونکی پندیفه بزاین کا گیزانه پهستنی پیشکش دکه و گیزانه وهرگزیت: زلام یا بازی تأثیرهت؟

3- **روموش کوملاپیق:** لفیری پرسه‌ک دهیته پیشیا مه ئەمۇزى ، ئەرئى روشاشا كۆمەلایەقى كارىگەرىن لىسەر پەسىنى دكەت ؟ يازىرى پەسىن ب خوه دهیته ئەنجامدان ب شىبۈھەكى دوبارەكى دناۋەرا مروفان دا لفیرى كەمس ب خوه نە قىچىندى دىيارىكەت كۆ ئەمۇزى گىرىدای سەروپەرئ خودەدىن وانە دنافاشا جىڭلىكى دا كۆ ئايا خودەدىن سەروپەرەكىن نزم يان بىلدىن .

4-روشت: هه روکه کي زناشي وئي ديار گريدائ راهه ، ئەچجا ژ پەستىكەر ئافرهەت يان زەلام بىيت. واتە؛ گريدائ وان باھتانە بىن سەرۇكانيا پەسنى پېيك دەھىن .

5-ددم و جه : لفیری دا ددم و جهی په سن لئي دهیته پیشکشکرن روئی خوه دین.

پشکا دووی : رېزگرن وەک ئالافەك بۇ شەۋە كارقىدالىن پەسنىڭرىنى

2- ریزگرتن وەک ئالاھەك بۇ شەۋە قەكىنا كارقەدانىن پەسندىرىنى:

ریزگرتن یئکه ژ دستتووازین زاننی ژلای روهشنبیری څه کو پیدې شي شروقه کنه کا هوير هه یه د ده ما په یوهندیان ده دنافېه را که ساندا. (Allami, 2011), Monatzeri، روشنی په یوهندیه کا باش د ګمل سه نجرا کیشان و هه فیزیکومون و هینزی څه هه یه، کو ئه چه د رسه ندا با بهتین په سنتی نه، لئي د ګمل هندی دا ناییت ئه چ با بهتین همتي د ګمل روشنی ہېتته په کسانکن، چونکه روشت بهارا پتر ټولاراستي روځساري (Face) د چیت ئه چبا ئه و روځساره چ ئه رنېتی یا ان نهریې بیت د حالمتی پیشکشکرنې دا یان په سنسنکرن دا ټول کمسي به رانېره.

د روختساری ئەرتىي دا گوهدار هەست ب خوهشى و رازبىوونى دكەت. ب دىتنا فەكولەران (ئالامى و مۇنەزازى) پەسنى وەك جۆرەك ژقى ستراتېزىيا ئەرتىي دەھمەزىيەن با دگەل روختسارى ئەرتىي يى گوهدارى قە دىاردىت. (4: Allami , Monatzeri, 2011). روختسارى ئەرتىي دەھمەزىيەن بىشىكىرىندا جەختى لىسر داخباربۇونى دكەت بەرابر گوهدارى، ئەقچا بۇ ھەر تىشتەكىي بىت (پرچا وى، روشتنى وى، كار و شىائىن وى و هەندى...). وانە؛ د روختسارى ئەرتىيدا گوهدار هەست ب خوهشى و رازبىوونى دكەت، لى ل ژىر روختسارى ئەرتىي ئەم وەك گوهدار هەست ب نەخوهشىن نەرازبىوونى دكەيin، ئانكۇ ھەست بىن دەھىتەكىن كۆ ئاخىفتىكەر مائى خود د سىفەت زيانا گوهدارى دا دكەت ب رىكاكى ھەندەك دەرىپەتىن زمانى بىن ئاست نزم. (Patzold , Gramely, 2004: 198).

۱۰۹

بیو رؤخساری ئەرئىي چاقىن تە دجوانى.

تو گله‌کی نهایی رۆخساری نهایی کەر ب مەبەست بىت زى وەک ترانە ل ئەوی دەمى دى دەپېتى ز ژۆخسارى نهایتى كەت. واتە؛ تىكىھى رۆخسارى رىزكرتا (نهایتى و نهایتى) نويشەراتىيا كەسان دكەت دناقا جەڭلىكىدا و گەلەك كىنگە بۇ شەۋەتكىن كارشەدانىن پەسنى. هەردوو ۋە كولەر (Levinson , Brawn , 1987)، كەن كەنگەشى دەئاكو (ئاخشىكەر و كۆهدار) خۇدەپىن رۆخسارەكى نهایتى و نهایتى نە. رۆخسارى نهایتى كەن دەھىيە دىت زلائىن كەسانىن بەرانبەر ۋە، ئاكو رىكىن رىزكرتا نهایتى كارشەدانىن رۆخسارەكى ئەر، زى پەيدادكەرت و يېچەوانىدى رۆخسارى نهایتى .

ب شیوه‌یه کی گشتی نهف با بهتین مه به حسکرین، د په‌سنی دا دهینه بکارهینان ب شیوه‌یه کی بهردوام و په یوندیه کا زور دکمل په‌سنی دا هنه، لئن هر یه ک ب ۱۵۰ گشتیه ک و اخسا ک، حماواز یېشکشی دکمهت. ب غوشه:

ژن پرایانی جاران ریکین ته فکر ب شیوه‌کنی مهزن بکاردهین، نهوزی ب خوه دویرکن رهه فسه‌بکیا جشاکی، و که گوتار و پرسیارین گردیدای دره و مناوراتان (چهپ و چیران). هر چهوایت ئەف درکاندین هەنی دیت ھېئىه گوھورین ل دویش دهورو بەرین زمانی و نەزمانی. (94 : 1989 ، Coates)

شۆکلەر (ھولمز) دېیتت کو ئافرەت پەسنى بکاردهین ب شیوه‌کنی باش و که کرددەین ئاخشىتى و کارىگەرب شیوه‌بەکى ئەرتىي ژ بو ئاڭىرنا ھەفسوزى و ھەماھەنگىي. (Holmes , 77:1988)

Gramley)، بو تمووهه :
مالاته ئەوچ ب سەرئى نەسرىپەن ھاتىيە ؟
وى رەبەن ، ما نە دشىا خۇزى خلاس كەت.
دىي باشە، من بخو شۋەلەتە، نىنە.

لی ل دهف زلامان به هر اپتئه هف چهنده بتواند نهایتی دچیت، تا نکو هم و ل کیمکرنا ئه وی با بهت دگمن و زوی ب زوی دریز ناکهنه دهمه پەستکرنی دا، زلام هەردەم بتو دوو ئاراستان دچیت یان رازیه لسەر با بهتی و بتو چوین خوه دیارکەت، یاتشی نه رازیه لسەر با بهتی، تا نکو هەروه کی مە گوئی با بهتی دریز ناکەت هەما ئىکسەر بەرسقا خوه دەددە ئەفەنی ژ بتو وی چەندى پاراستۇ لسەر سەرەو بەری جەڭكى بەكت، واتە؛ گەنگىيى دەدە ئاستى كۆمەلا يەقى. لى زىن ژلايەكى دېھەز دەنەن پاراستۇ لسەر قەمانا رىزگەنلىقى دەنەن دەگەل نىشانداندا رىزگەنلىقى و هەردەم مەسىھەلىن نەخوشىي و نەرەحەتىي نىشا خۇدەن خوه دەدن. (ھەمان ئىندىرىي، ۲۰۰، ۱، ۱)

چهندین فه کولینان ئامازه دایه وى چەندى كۆزلام كىمتر ژىنان ستراتېزىن روشى بكاردەين. واتە؛ هىز (دەستەلات) و دوريا جقاكى رولەكىن دېلىشىكىزىرنە پەسىنى دا ل دەف مەرۇۋان. و ب شىيەدە كىن سەركى پەسەن نموونەيەكە ژ روخسارەكى ئەرىتى، لى چاوانىبا پەستكەن باگرىداي ھىزا پەيوەندىي يە دناۋەرا ئاخىفتىكەرى كەھدارى دا. (Talbot, 1998: 92)

جودا بیت، چونکه هردو نه ل ئاسته کى زانستى و هزرى نه، لى نەگەر ژ لايى دو كەسانىن ل يەك ئاست فە هاتە گوتىن ل وى دەمى ئەو گۇتنە يان ھەۋوکە تا رادەيەكى زۆر دى يەك دەرىپىن نىشاندەن و دى زىنەت ھەقلىيى و ھەقگۈرنى دىاركەن.

که واته؛ رهگه زی نیز ب شیوه‌یه کنی گشته په سنا ریزگر تی بکار دهیت کیمتر ژ زنان هر چهوا بیت ده ما زه لام په سنه ئه نجامد هن سرو شسته په سنکرنا وان جودا یه

۱ - ددهما زلامه‌ک په سنا زلامه‌مین دی دکهت یا خویا به رهگری سروشتنی که یاره‌کا گه‌فکرن یه بو روخساری زلامی واته؛ په سن ل گوره‌ی پرانیا زلامان هنده‌ک دهربینین (مدحکرن) نه. (مدح) رهی ئانکو هملسه‌نگاندن، هلسنه‌نگاندن رهی یا گردای هیزی. د ریزبه‌ندیا سیکوشی دا (هرمی) کیم دهیته دیتن کو خه‌لک په سنتی ب شیوه‌یه کنی زور بکاره‌هین و ئه کوسنی په سنتی زیده رهی بکاره‌هین خوده‌ن هیزه‌کا پتون.

هر چهوایت نه بتنی (زدهام) دکارن سهرهنه که قن د په سیندا کو کریاره کا گه فکرنې یان هزر ګونه که، به لکو ګلههک (زن) زی ب همان شیوه نه. (Talbot, 1998: 93)

۲- دفعی رینکی دا پهسن ناهیته بکارهینان و که ده پرینه کا هه فگرتني، فه کولهار (هولمز) ای ئه و چهنده دیتیه کو پراپنیا ده برپینین پهسنی دنافهه را وی خملکی دا نه یېن همان ئاستي جڭاکى همى و که رېكەدە کە بۇ هە فگرتنا جڭاکى، پهسن ب شىيەدە کى تايىھەت ھەر ردو و رەگەزانە، زەلام پهسنی بکاردهين و ب تايىھەت زەلامىن ئەمەرىکى ب شىيەدە کى كىيم دوبارەتكى زېۋى دروستىكىندا پەيووندىن ئېشان بکاردهين دەگل بکارهينا هەزماڭدا زۆر ياكارىقەدا، ئائىكۈزۈن زۆر پەيەش و زەلام كىيم پەيەش دەپستىكەن دا.

لئى لەپەزىز پرس ئەم دەشىن بىلەتىن كۆ زەلام نەشىن دەرىنىڭ زەقىكىرىتى و هەقىزىكىبوونى بىلەن؟ ب دۇپاتىقە نەخىر، راستە پەسنىڭ كەڭ كەنگە بۆ نىشاندانا رىزگەرتىن دنابەرا زناندا، لئى دناف زەلام دا رى ئەف دەرىنىڭ زەقىكىرىتى و هەقىزىكىبوونى دەھىنە بەكارهينان، لئى ب شىوه يەكى كىم پەيىش و ب رىكا گەندگەشە و رەخەگەرتىن بولۇمۇنە:

-بھلو، نہری تھے باوہری ہھی کو وینہ پہ کوئی جوانہ؟

کو ب شی ریکی په سن کاردکمېت لسمې نیشاندا نېټهایین هەفچىش، زىدە بارى چاوانىا پېشىكىشىكرا ئاخفتىنى. (304، 1981، Laver زماشان (لېچ) ل سالا 1983 ئامازە ب هندهك مەرجىن ئاخفتىنى يېن تاييم دنابەر ئاخفتىكەرى (S) و گوھدارى (H) دا دياردکمەت، کو ھزمارەكە مەرجىن دېگەرتىنى، ھەنە و گەلهك دكارانە دك كىارا ئاخفتىنى دا، ئەۋۇزى:

- 1 - مهرجي باشيئي.
 - 2 - مهرجي مه رداناتيني.
 - 3 - مهرجي نهرماتاني (التواضع).
 - 4 - مهرجي رازنييونون.

⁵ - مهرچ، سوزداری (پیداگوژی). (Leech, 1983:47).

خواندن دیفچوونا رماده‌یه کا باش ژ یده‌رین بیانی ل دور بایهقی بو ئه گهر کو بگه‌مه کومشکرنا هزماره‌کا زور یا بیزانین و پرسیاران و پراکتیزه‌کرنا وان ل سهر ئاخفتین خله‌کئی دەدھ، ئى دەھم، قناعەد: تەممە، و ئاستىد:، وەشەنەم بىدا. د ئۇفو: فە كەلىنىدا، ئەم شىان كەھبىئە ئەقان، ئەنخامد:، ا جخا، ئى دىبا، كىي:

- 1 ریزگرتن نیکه ڈستہ واژین زانینی ژ لاین روشنہ بیری فہ پہ بوندیہ کا باش دگمل سرنجرا کیشان، هفیز کبوون و هیزی فہ ہے، کو ٹھہری د رہنے دا باہمیں پہسنی نہ.
 - 2 د پہنکرنی دا ریزگرتن ب پندیقاتی دھنیتے زانین، چونکی مورکا سہرہ کی یا دھنستپنکرنا ہر پہنکا نہ رینی ریزگرتنہ.
 - 3 ب رینکا پہنکرنی باز نہیں نہ رینی ین ریزگرتنی دروست یت.
 - 4 جفاک ب رینکا پاسکا پہسنی و ریزگرتنی دکھنی کو پینکا ھے قسوزی.
 - 5 پہسن دھنیتے کا وفاداری یاں دا خبار بونون یا تری ریزگرتنی یہ.
 - 6 پہسن دھنیتے بکارہینان ژو باشتر کرنا پروسمہ یا ریزگرتنا کمساتیا مرموقی و روشت بہر زی و باوہر بی.

لىستا زىدەران

- Al-Azzawi, Jassim Nasser (2011). *Compliments and positive politeness strategies*. The Open Educational College Responses of Compliment
- Allam, Hamid & Monatzeri Maryam (2011). A Sociopragmatic Analysis of Compliment Responses in Persian. *Iranian Journal of Applied Language Studies*, Vol 4, No1, 2012
- Austin, J. (1962) *How to Do Things with Words*. Oxford; Oxford University Press.
- Brown, P. and Levinson, S. (1978)" *Universals in Language Usage: Politeness Phenomenon*". In: Goody, E. (ed.), *Questions and Politeness Strategies in Social Interaction*.
- Brown, P. and Levinson, S. (1987) *Politeness: Some Universals in Language Usage*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Coates, J. (1989). *Gossip revisited language in all-female groups*. In Coates, J., & Cameron, D. (eds) *Women and Their Speech Communities*. London: Longman, 94-121.
- Pätzold, Kurt-Michael & Gramley, Stephan (2004). *A Survey of Modern English*. Routledge is an imprint of the Taylor & Francis Group
- Herbert, R. (1990)" *Sex -Based Differences in Compliment Behavior* ". *Language in Society*, Vol. 19.
- Holmes, Janet. (1986). *Compliments and Compliment Responses in New Zealand English*. Anthropological Linguistics, 28, 485-507.
- Holmes, Janet, (1988). *Paying Compliments: a Sex Preferential Positive Politeness Strategy*. *Journal of Pragmatics* 12 (3), 445-465.
- Laver, J. (1981). *Linguistic routines and politeness in greeting and parting*. In Coulmas, F. (ed.) *Conversational Routine: Explorations in Standardized Communication Situations and Pre-patterned Speech*.
- Leech, G. (1983) *Principles of Pragmatics*. New York: Longman.
- Liu, S.: (2003), 'Studies on negative pragmatic transfer in international pragmatics". Guangxi Normal University Journal. Retrieved from: <http://www.gxnu.edu.cn/Personal/szliu/negative%20pragmatic%20transfer.doc>.
- Manes, J. (1983). *Compliments: A Mirror of Cultural Values*. *Sociolinguistics and Language Acquisition*, eds. by N. Wolfson & E. Judd, 96-102. Rowley, MA: Newbury House. Modern English 2nd
- Newton, D. & Burgoon, J. (1990) "The use and consequences of verbal influence strategies during interpersonal disagreement". *Human Communication Research*, 2:277-291.
- Nkwain, J. (2011). *Complimenting and face: A pragma-stylistic analysis of appraisal speech acts in Cameroon Pidgin English*. *Acta Linguistica Hafniensia*, 43 (1), 60-79.
- Olshtain, E. and Cohen, A.D.: (1991), "Teaching Speech Act Behavior to Non-native Speakers", in: Celce-Murcia M. ed. *Teaching English as a Second or Foreign Language*. New York: Newbury House/ Harper Collins.
- Pomerantz, A. (1978). *Compliment responses: Notes on the co-operation of multiple constraints*. In J. Schenkein (Ed.), *Studies in the organization of conversational interaction* (pp. 79-112). New York: Academic Press.
- Ruhi,Sükriye (2006). *Politeness in compliment responses. A Perspective from Naturally Occurring Exchange in Turkish*. *Pragmatics* 16:143-101 International Pragmatics Association
- Scollon,R.,&Scollon,S.(2001).*Intercultural communication*.2nd Maiden, MA: Blackwell Publishers.
- Searle, J (1969) *Speech Acts: An Essay in the Philosophy of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Talbot, M.M. (1998) *Language and Gender*. An Introduction, Cambridge: Polity.
- Tannen, D. (1996). *Gender and discourse*. New York: Oxford University Press.
- Yousif, Nadia (2003)." *A Discoursal Analysis of Compliments and Compliment Responding in Iraqi Conversation*". (Unpublished M.A. Thesis) University of Baghdad.